

Norsk Jernbaneklubb Gamle Vossebanen

TILSYNSRAPPORT

Rapport nr 8-00

Norsk Jernbaneklubb Gamle Vossebanen

TILSYNSRAPPORT

Rapport nr.: 8-00
Arkivkode: 00/354 T631
Revisjonsdato: 01.09.00-05.09.00
Foretak: Norsk Jernbaneklubb Gamle Vossebanen
Kontaktperson: Ivar Gubberud

Rapportens innhold :

Denne rapporten beskriver de avvik som ble konstatert og de observasjoner som ble gjort. Systemrevisjonen omfattet alle deler av virksomheten av betydning for trafiksikkerhet.

Hovedkonklusjon:

Norsk Jernbaneklubb Gamle Vossebanens internkontrollsystem for ivaretagelse av passasjerers og tredjemanns sikkerhet er i stor grad i tråd med jernbanelovens krav, men mangler på enkelte punkter beskrivelser av hvordan dette ivaretas i praksis.

Det forefinnes i liten grad dokumenterte registreringer av nesten ulykker og ulykker som kan bekrefte hvordan slike rapporter ivaretas i virksomheten. Det kom fram i revisjonen at farlige forhold følges opp, men et dokumentert system for dette mangler. Det er derved i mindre grad kontrollerbart at erfaringsoverføring fra håndtering av farlige forhold finner sted.

Det ble for øvrig ikke gjort funn av vesentlige, konkrete mangler i den operative driften.

Utarbeidet dato: 10.10.00

Godkjent dato: 10.10.00

Sign.:

Sign.:

Øystein Ravik
Revisjonsleder

Sverre Quale
Direktør

Innholdsfortegnelse

1. Innledning
2. Dokumentunderlag
3. Omfang
4. Avvik
5. Observasjoner
6. Andre forhold
7. Gjennomføring

Vedlegg

- 1 Dokumentunderlag for revisjonen
- 2 Deltakere (Intervjuet personell og revisjonsgruppe)
- 3 Verifikasjoner/stikkprøveuttak foretatt under revisjonen
- 4 Framdriftsplan vedrørende slutføring av revisjonsprosessen

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter en systemrevisjon 01.09.00-05.09.00.

Formålet med revisjonen var å få en bekreftelse på om Norsk Jernbaneklubb Gamle Vossebanen gjennom sin virksomhet ivaretar hensynet til en sikker trafikkavvikling.

Begrepet trafiksikkerhet (og sikkerhet med mindre annet er spesifisert) brukes om sikkerhet for passasjerer og tredjemann og omgivelsene ellers. Begrepet brukes i denne rapporten i samsvar med definisjonen i Sikkerhetsstyringsforskriftens §4 og omfatter teknisk sikkerhet (materiellsikkerhet), operasjonell sikkerhet, beredskap samt den del av arbeidsmiljø som har betydning for sikkerheten til passasjerer, tredjemann og omgivelsene ellers.

Forholdene ble lagt godt til rette for revisjonsgruppen, og berørt personell viste stor samarbeidsvilje og åpenhet.

Dagens driftsform innebærer at det bare tillates et tog av gangen på hele banestrekningen. Maksimal tillatt kjørehastighet på banen er 30 km/t. Disse faktorene bidrar sterkt til å holde risikonivået ved virksomheten nede.

Rapporten omhandler avvik og observasjoner som er avdekket under revisjonen.

- AVVIK defineres som mangel på overholdelse av krav fastsatt i eller i medhold av jernbaneloven.
- OBSERVASJON er forhold som ikke omfattes av definisjonen for avvik, men som Statens jernbanetilsyn mener det er riktig å påpeke for at sikkerheten til passasjerer og tredjemann blir ivaretatt.

For avvik forventes at det gjennomføres korrigerende tiltak for å oppfylle de krav som ikke er innfridd.

Selve avviksforholdet er beskrevet under overskriften ”avvik”. I tillegg er det gitt kommentarer for å forklare, utdype eller begrunne avviket.

Statens jernbanetilsyn har ikke etablert en generell ordning for klassifisering av avvik. Virksomheten må selv vurdere hvilke forhold som skal gis særskilt prioritet.

2. Dokumentunderlag

2.1 Myndighetskrav

Følgende lover og forskrifter er basis for revisjonen:

- Jernbaneloven, (lov 11. juni 1993 nr. 100)
- Forskrift 10. juli 1997 nr. 781 om tillatelse til å drive jernbanevirksomhet, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane mm. (heretter kalt forskrift om tillatelse til å drive jernbanevirksomhet).
- Forskrift 22. juli 1994 nr. 746 om krav til anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (heretter kalt forskrift om krav til anlegg og drift av jernbane).
- Forskrift 23. desember 1999 nr. 1402 om krav til styring og oppfølging av forhold relevant for sikker trafikkavvikling på jernbane herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (heretter kalt Sikkerhetsstyringsforskriften)
- Forskrift 10.juli 1997 nr 782 om fordeling av jernbaneinfrastrukturkapasitet
- Veiledning Uhellsrapportering, revisjon 1 av 29.10.1999, til forskrift nr. 781 om tillatelse til å drive jernbanevirksomhet og forskrift nr. 746 om krav til anlegg og drift av jernbane.

2.2 Bedriftsinterne krav

Styrende dokumenter for de reviderte aktiviteter som vist i vedlegg 1.

3. Omfang

Revisjonen omfatter hele jernbanevirksomheten.

4. Avvik

Avvik 1

Det er i NJK Gamle Vossebanen varierende grad kjennskap til forskrift nr.1402 om krav til styring og oppfølging av forhold relevant for sikker trafikkavvikling på jernbane herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m.

Avvik fra:

Forskrift om krav til anlegg og drift av jernbane §7, som blant annet sier at personell skal ha kjennskap til trafikksikkerhetsmessige forhold og lover, forskrifter, samt interne regler som er relevante for deres arbeidsoppgaver. Samt forskrift om tillatelse til å drive jernbanevirksomhet §2-4 som sier at virksomheten må være organisert på en slik måte at den fremtrer som et selvstendig jernbaneforetak med tilstrekkelig faglig dyktighet for å utføre den virksomhet som tillatelsen omfatter, slik at sikkerheten i forhold til de reisende , eget personell, tredjemann og omgivelsene ellers, blir ivaretatt.

Kommentar:

Det var i ledergruppen varierende kunnskap om innholdet i forskriften. Det anbefales at det tas en gjennomgang av forskriften i Driftsutvalget. Det vises samtidig til adgang om å søke om unntak fra bestemmelsene i forskriften, der disse anses å være urimelige.

Avvik 2

Gjennomføring av analyser som er nødvendige for å identifisere risiki og sikkerhetskritiske funksjoner beskrives ikke i styringssystemet.

Avvik fra:

Sikkerhetsstyringsforskriften §9som stiller krav om at slike analyser blant annet skal brukes i jernbanevirksomhetens planleggings- og beslutningsprosesser.

Kommentar:

Beskrivelse av metode og kompetanse på personell som gjennomfører analysene må tas inn i styringssystemet. Minst en av deltagerne i gruppen som gjennomfører analysene skal ha opplæring i enkel analysemetodikk.

Avvik 3

Det er ikke beskrevet hvordan erfaringer og tiltak fra handlingsprogrammet for å bedre sikkerheten tas inn i opplæringen.

Avvik fra:

Forskrift om krav til anlegg og drift av jernbane §7, som blant annet sier at personell skal ha kjennskap til trafikksikkerhetsmessige forhold og lover, forskrifter, samt interne regler som er relevante for deres arbeidsoppgaver.

Avvik 4

Krav om rapportering av nesten ulykker mangler i driftshåndbok.

Det er ikke etablert noen egen oversikt over rapporterte uønskede hendelser, slik at krav om systematisk oppfølging ivaretas.

Avvik fra:

Forskrift om krav til anlegg og drift av jernbane § 2-9 som sier at virksomheten skal uten ugrunnet opphold rapportere tilsynet om ulykker og uhell med skade på person eller andre uhell og ekstraordinære begivenheter som i årsak , forløp eller følger , berører tilsynets virksomhet.

Kommentar:

Veiledning Uhellsrapportering kapittel 2 omhandler også dette.

Avvik 5

Melding om enkelthendelser fungerer ikke tilfredstillende overfor tilsynet.

Avvik fra:

Forskrift om krav til anlegg og drift av jernbane §2-9, som sier at virksomheten skal uten ugrunnet opphold rapportere tilsynet om ulykker og uhell med skade på person eller andre uhell og ekstraordinære begivenheter som i årsak, forløp eller følger, berører tilsynets virksomhet.

Kommentar:

Praksis i NJK Gamle Vossebanen er å melde uønskede hendelser til Jernbaneverkets togleder i Bergen. Driftsleder understreket i denne sammenhengen under revisjonen at antallet hendelser er svært lavt, og at de hendelser som har inntruffet har vært vurdert å ikke være av en slik karakter at de skulle meldes tilsynet. Det vises for øvrig til Veiledning Uhellsrapportering.

Avvik 6

Vedlikeholdsprogrammet mangler referanse til relevante NSB trykk. Det er ikke beskrevet om vedlikeholdsprogrammet er endret etter at det ble tatt i bruk av NJK Gamle Vossebanen.

Avvik fra:

Forskrift om krav til anlegg og drift av jernbane §4.4 som blant annet stiller krav til vedlikeholdsrutiner for rullende materiell.

Avvik 7

Driftshåndboken bør tydeliggjøre hvilke typer feil som krever umiddelbar stans i bruk av rullende materiell og kjørevei. Begrepet A feil er i bruk i omtale av feil, men er ikke beskrevet, noe som bør gjøres.

Avvik fra:

Forskrift om krav til anlegg og drift av jernbane §4.4 som blant annet sier at Jernbaneforetaket skal fastlegge generelle og spesifikke vedlikeholdsrutiner for materiellet som dokumenterer hvilke krav materiellet må tilfredstille for å være i driftsdyktig stand.

Avvik 8:

Planovergang øst for Gamle Arna Stasjon oppgis i revisjonen å være et punkt på linjen hvor det jevnlig oppstår situasjoner med potensial til å forårsake ulykker. (Kollisjon mellom tog og

kjøretøy ved kryssing). Med basis i innrapporterte nestenkollisjoner og bestemmelser om framføring fastsatt av JBV, samt anleggets utforming vil tilsynet be om at en sikkerhetsvurdering av planovergang øst for Gamle Arna stasjon gjennomføres.

Avvik fra:

Sikkerhetsstyringsforskriften §9, som stiller krav til at analyser som er nødvendige for å identifisere risiki og sikkerhetskritiske funksjoner, skal planlegges og gjennomføres på en systematisk og koordinert måte gjennom alle virksomhetsfaser.

Kommentar:

Sikkerhetsvurderingen bør ha som mål å identifisere tiltak som kan gjennomføres av NJK Gamle Vossebanen, Jernbaneverket og Veivesenet for å hindre at lignende forhold oppstår.

Analysen oversendes Jernbanetilsynet i løpet av året.

5. Observasjoner

Observasjon 1

Styringssystemet mangler i sin opplisting av krav referanse til Forskrift om krav til styring og oppfølging av forhold relevant for sikker trafikkavvikling på jernbane herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. Det samme gjelder Veiledning Uhellsrapportering, samt forskrift om fordeling av jernbaneinfrastrukturkapasitet

Kommentar:

Dokument GVB-00B Krav til NJK Gamle Vossebanen iht. lov, forskrifter, avtale om trafikkstyring og sportilgangsavtale mangler referanse til nevnte forskrifter og veiledning.

6. Gjennomføring

Systemrevisjonen ble utført i samsvar med NS-ISO 10011 og omfattet følgende aktiviteter:

Intervjuer og verifikasjoner 01.09.00-05.09.00

Liste over intervjuet personell finnes i vedlegg 2.

Avsluttende møte 05.09.00

Oppsummering med presentasjon av resultatene.

Dokumentunderlag

Nedenfor er listet dokumenter som var av betydning som dokumentunderlag for revisjonen i tillegg til Jernbaneloven med tilhørende forskrifter.

Status for dokumentene ble bl.a avklart i åpningsmøtet.

Dokumentnr.	Dokument	Utgave/Rev.	Kommentar
	<i>Håndbok for driftspersonalet ved Gamle Vossebanen</i>	<i>1999</i>	
	<i>Norsk Jernbaneklubb Gamle Vossebanen Styringssystem</i>	<i>Ikke oppgitt</i>	
	<i>Norsk Jernbaneklubb Gamle Vossebanen Administrasjonshåndbok</i>	<i>4/Rev dato og gyldighet ikke angitt</i>	
	<i>Liste over rullende materiell som er i bruk</i>		